MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 58: Starcie starców? Jaka Ameryka?

Tematyka

Program dotyczy kontekstu wyborów prezydenckich 2024 roku w USA. Dyskutanci omawiają kwestie związane z uwarunkowaniami wewnętrznymi i międzynarodowymi wyborów, zwracają uwagę na kontekst prawny oraz przytaczają historyczne analogie, wskazując na specyfikę amerykańskiego systemu wyborczego i kultury politycznej.

!

Wykorzystaj w przygotowaniu swoich wykładów lub lekcji szkolnych poniższe propozycje oraz program:

- cały odcinek:
  https://youtu.be/Tf4XNJ3D7UQ
- zwiastun programu:
  https://youtube.com/shorts/et0WI2M6BkU?feature=share

Zagadnienia wstępne

Sugeruje się rozpoczęcie bloku zajęć od dyskusji na temat znaczenia Stanów Zjednoczonych w świecie.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 58: Starcie starców? Jaka Ameryka?

Część 1/3:
Powrót na urząd? Powtórka z historii?

Emisja pierwszej części programu: **(0:20–13:59)**

Pytania i zagadnienia do dyskusji

1. Który prezydent (przedstawiony na portrecie obok) w historii USA sprawował urząd przez dwie kadencje, ale nie pod rząd?
2. Jacy jeszcze inni prezydenci próbowali wrócić na urząd po pewnym czasie od zakończenia swej prezydentury?
3. Na zdjęciu poniżej widoczny jest amerykański prezydent z początku XX wieku. Kto to i jaka historia wiąże się z jego trzecią próbą kandydowania na urząd?
4. Poniżej widoczny jest kadr z bardzo ważnej w historii wyborów amerykańskich debaty. Co to za debata i dlaczego miała tak duże znaczenie z punktu widzenia amerykańskich kampanii?

[1] Grover Cleveland, 1891

[2] Teodor Roosevelt, 1904

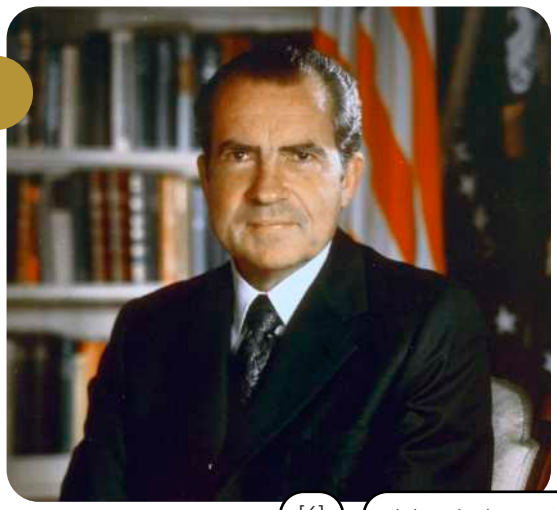

[3] TNC: Kennedy-Nixon, Pierwsza Debata Prezydencka, 1960

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 58: Starcie starców? Jaka Ameryka?

5. Jakie wydarzenia przerwały karierę polityczną prezydenta Richarda Nixona?
6. Z czego wynika fakt, czego Donald Trump jest dobrym przykładem, że wpadki wizerunkowe i afery różnego rodzaju nie powodują współcześnie znaczącego spadku popularności amerykańskich kandydatów prezydenckich?
7. Jakie wydarzenia międzynarodowe i wewnętrzne mają wpływ na to, że okres prezydentury Joe Bidena jest dość negatywnie postrzegany przez Amerykanów?
8. Na zdjęciu obok widać prezydenta Joe Bidena i wiceprezydent Kamalę Harris. Dlaczego, skoro wielu przewidywało, że będzie następczynią Bidena, Harris jednak nie startuje w wyborach 2024 roku?
9. Na zdjęciu widoczna jest znacząca polityk Partii Republikańskiej. Kto to i jak wyglądała kwestia jest startu w wyścigu prezydenckim 2024?
10. W czym można upatrywać przyczyny tego, że bardzo popularny w wielu kręgach elektoratu Partii Demokratycznej Bernie Sanders, nie miał za bardzo szans na bycie głównym kandydatem tej partii w wyborach prezydenckich?

[4] Richard Nixon, 1971

[5] Joe Biden i Kamala Harris

[6] Nikki Haley

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 58: Starcie starców? Jaka Ameryka?

Część 2/3:
Amerykańskie, czy światowe?

Emisja drugiej części programu:
(13:59–25:11)

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

11. Dlaczego amerykańskie wybory prezydenckie mają duże znaczenie i wszyscy na świecie się nimi interesują?

12. Co możemy powiedzieć o polaryzacji amerykańskiej polityki? Czy ma ona zakorzenienie społeczne czy też odwrotnie - tworzy polaryzację społeczną?

13. Jaki wpływ może mieć ewentualny wybór Donalda Trumpa w kontekście amerykańskiego zaangażowania w Ukrainie?

14. Jak można tłumaczyć, że Donald Trump podczas swej pierwszej kadencji nie zrealizował większości odważnych postulatów, z którymi szedł do wyborów?

15. Jakie znaczenie dla obecnej sytuacji Donalda Trumpa w polityce amerykańskiej mają wydarzenia z 6 stycznia 2021 roku na Kapitolu?

16. Czy koncepcja izolacjonizmu amerykańskiego jest lub może być istotnym tematem w wyborach prezydenckich? Jak się to ma do rywalizacji demokratyczno-republikańskiej? Jakie USA ma doświadczenie z polityka izolacjonistyczną?

17. Jakie znaczenie w kampanii prezydenckiej 2024 roku ma kwestia imigracji? Dlaczego jest to ważny temat kampanii?

[7]

Zamieszki pod Kapitolem, 6.01.2021

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 58: Starcie starców? Jaka Ameryka?

Część 3/3:
Zawiłe procedury

Emisja trzeciej części programu: **(25:11–37:31)**

[8] Ralph Nader

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

18. Jak wygląda amerykański system wyboru prezydenta? Czym różni się on chociażby od polskiego?

19. Jaka rola w amerykańskim systemie wyborczym przypada elektorom? Skąd wynika liczba elektorów przynależna poszczególnym stanom? Czy elektorzy mogą głosować inaczej niż wskazali im wyborcy na nich głosujący?

20. Czy zdobycie większej liczby głosów wyborczych w skali całych Stanów Zjednoczonych gwarantuje zwycięstwo w wyścigu prezydenckim?

21. W 2000 roku w wyścigu wyborczym pomiędzy G.W. Bushem a Alem Gorem reprezentującymi republikanów i demokratów ogromne znaczenie miał tzw. trzeci kandydat, w tym wypadku reprezentujący Partię Zielonych. Kto to był i jak jego start wpłynął na wynik rywalizacji wyborczej?

22. Jakie było znaczenie kandydata niezależnego Rossa Perota w wyborach prezydenckich 1992 roku?

23. Czy realne wydaje się zbudowanie trzeciej siły politycznej, która mogłaby realnie walczyć o zwycięstwo w wyborach w USA?

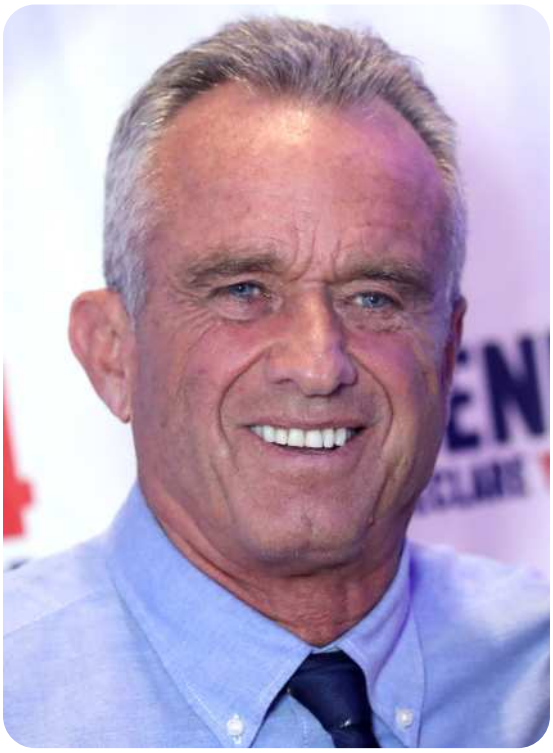
MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 58: Starcie starców? Jaka Ameryka?

24. Na zdjęciu widoczny polityk startujący w wyborach 2024 jako kandydat niezależny. Kto to i jakie są jego koligacje ze znanym amerykańskim rodem polityczno-establiszmentowym?

25. Przez ile kadencji można sprawować funkcję prezydenta USA? Jak się do tego ma historia F.D. Roosevelta?

26. Czy w przeszłości zdarzało się, że na urząd prezydenta kandydowała osoba, tak jak w 2024 roku w przypadku Donalda Trumpa, skazana wyrokiem sądu i taka, wobec której toczą się liczne procesy?

[3] Robert F. Kennedy, Jr

Podsumowanie

1. Słownik postaci i terminów:

Ralph Nader 29.57 – urodzony w 1934 roku amerykański aktywista społeczny i polityk. Popularność zyskał w latach 60. XX wieku gdy zaczął na masową skalę organizować ruch konsumencki, tworząc między innymi organizację Public Citizen. Kilkukrotnie startował w wyborach prezydenckich jako kandydat niezależny bądź tak jak w roku 2000 jako przedstawiciel Partii Zielonych. W wyborach 2000 roku osiągnął bardzo dobry wynik zyskując ponad 3 miliony głosów. Uznaje się powszechnie, że głosy te odebrał kandydatowi Partii Demokratycznej Alowi Gorowi tym samym doprowadzając do zwycięstwa G.W. Busha.

Grover Cleveland – żyjący w latach 1837–1908 amerykański polityk związany z Partią Demokratyczną. Prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1885–1889 oraz 1893–1897, a więc z przerwą jednej kadencji, będąc jedynym prezydentem w historii USA, który sprawował urząd prezydenta przez dwie, ale nie kolejne kadencje.

Theodore Roosevelt – żyjący w latach 1858–1919 amerykański polityk związany z Partią Republikańską. W 1901 u boku prezydenta Williama McKinleya został wybrany na urząd wiceprezydenta USA. Pół roku później, po tym jak prezydent McKinley zginął w zamachu, Theodore Roosevelt został zaprzysiężony jako prezydent. W 1905 został wybrany na kolejna kadencję. Po zakończeniu drugiej kadencji wycofał się na krótko z polityki, ale postanowił wystartować w wyborach 1913. Nie uzyskał jednak nominacji Partii Republikańskiej, z którą od lat był związany, gdyż większość delegatów tej partii poparło urzędującego prezydenta Williama Tafta. Roosevelt postanowił więc wystartować z ramienia nowoutworzonej Partii Postępowej i w głosowaniu powszechnym uzyskał więcej głosów i głosów elektorskich od Tafta. Fakt, że obydwoje odwoływali się do elektoratu republikańskiego spowodował, że w wyborach wygrał kandydat Partii Demokratycznej – Woodrow Wilson, który w innych okolicznościach najprawdopodobniej nie miałby szans na zwycięstwo.

R. Nixon – żyjący w latach 1913–1994 amerykański polityk związany z Partią Republikańską. W latach 1953–1959 sprawował urząd wiceprezydenta u boku prezydenta Dwighta Eisenhowera. W 1960 roku startował w wyborach prezydenckich przegrywając nieznacznie z Johnem F. Kennedym. W wyborach 1968 startował ponownie, tym razem pokonując kandydata Partii Demokratycznej Huberta Humphreya. Urząd prezydenta pełnił od 1969 do 1974 roku, a więc przez około półtorej kadencji. W 1974 roku ustąpił ze stanowiska, jako jedyny prezydent w historii USA, w obliczu tzw. afery Watergate.

Wydarzenia 6 stycznia (atak na Kapitol) – wydarzenia mające miejsce 6 stycznia 2021 roku, podczas których zwolennicy ustępującego prezydenta Donalda Trumpa, nie godząc się z jego porażką wyborczą i uważając, że przegrał on przez fałszerstwa wyborcze, przeprowadzili szturm na Kapitol czyli siedzibę Kongresu USA. Ataku tego dokonali również przy użyciu broni palnej. W toku całych wydarzeń śmierć poniosło pięć osób, w tym strażnik kongresowy. Uważa się, co zresztą jest przedmiotem jednej ze spraw sądowych wytoczonych przeciwko Donaldowi Trumpowi, że inspirował on i nawoływał do takiego wystąpienia.

Ross Perot – urodzony w 1930 roku amerykański przedsiębiorca, miliarder, okazjonalnie polityk. W 1992 roku wziął udział w kampanii prezydenckiej jako kandydat niezależny. Zdobył aż 19% głosów wobec 43% Billa Clintona i 37,5% George'a Busha, co było najlepszym wybikiem tzw. trzeciego kandydata (niebędącego reprezentantem ani Partii Republikańskiej ani Partii Demokratycznej) od 1912 roku, czyli od czasów gdy kandydatem takim był Theodore Roosevelt. W 1995 Ros Perot założył Partie Reform, z której ramienia startował w wyborach 1996 roku osiągając jednak wynik gorszy niż w wyborach wcześniejszych.

Robert F. Kennedy Jr. – urodzony w 1954 roku amerykański aktywista i polityk. Jest synem Roberta F. Kennedyego – Prokuratora Generalnego USA w latach 1961–1964, kandydata w prawyborach Partii Demokratycznej 1968 roku zastrzelonego podczas tej kampanii. Jego wujkiem był zastrzelony w 1963 roku prezydent USA John F. Kennedy. Robert Kennedy Jr. w wyborach 2024 roku startuje jako kandydat niezależny. Popularność zyskał głosząc poglądy reprezentowane przez tzw. ruch antyszczepionkowy a jego aktywność na tym polu nasiliła się szczególnie w czasie pandemii COVID-19.

2. Cele dydaktyczne:

- Ukazanie jaką rolę w rywalizacji politycznej odgrywają czynniki kulturowe (odniesienie do PRK P6S_WG)
- Zwrócenie uwagi na elementy i czynniki, które mogą mieć wpływ na sukces wyborczy (odniesienie do PRK P6S_WG)

3. Sugerowana literatura uzupełniająca:

Ł. Pawłowski, *Stany Podzielone Ameryki*, Horyzont 2024

A. Kohut, *Ameryka. Dom Podzielony*, Szczeliny 2022

J. Lepore, *My, Narów. Nowa historia Stanów Zjednoczonych*, Wydawnictwo Poznańskie 2023

M. Turek, *Kolegium Elektorów a strategia w amerykańskich wyborach prezydenckich* [w:] *Oblicza Ameryki: szkice o społeczeństwie, kulturze i polityce Stanów Zjednoczonych*, red. P. Napierała, R. Kuś, Księgarnia Akademicka 2016

P. Laidler, *Amerykańskie wybory prezydenckie roku 2020 w kontekście pandemii COVID-19* [w:] *Pomiędzy Staryma Nowym Światem. Historia, migracje, etniczność*, red. M. Kijewska-Trembecka, E. Michna, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2022

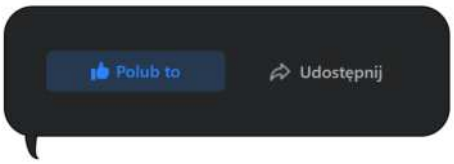
K. Oświecimski, M. Lakomy, *E-kampanie prezydenckie w USA i w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie 2017

K. Oświecimski, *Twitter jako narzędzie komunikacyjne Donalda Trumpa podczas kampanii 2016 roku*, Horyzonty Polityki 12 (41) 2021

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 58: Starcie starców? Jaka Ameryka?

Korzystając z materiałów, nie zapomnij o subskrypcji kanału „**Historia dzieje się!**” na Youtube:
https://www.youtube.com/@historiadziejesie2380
(obok przycisku „subskrybuj” naciśnij też dzwoneczek, by dostawać informacje o nowych odcinkach)

Prosimy – zalajkuj profil Facebookowy „**Historia dzieje się!**” i daj znać innym, jeśli program Ci się podobał (udostępnij):
https://www.facebook.com/Historiadziejesie

Materiały dydaktyczne opracował: dr Konrad Oświecimski
Opracowanie graficzne: Joanna Zawadzka

Publikacja sfinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” nr projektu NdS/537149/2021/2022, kwota finansowania 873 080 zł (całkowita wartość projektu).

zespół kierujący projektu:
dr Paweł Nowakowski
dr Łukasz Burkiewicz
dr Konrad Oświecimski
mgr Tomasz Konturek

Fundacja Ignatianum

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 58: Starcie starców? Jaka Ameryka?

Wykorzystane materiały ilustracyjne:

[1] Grover Cleveland, 1891, https://commons.wikimedia.org/wiki/Grover_Cleveland#/media/File:Gcleveland.jpeg ..... str. 2

[2] Teodor Roosevelt, 1904, https://pl.wikipedia.org/wiki/Theodore_Roosevelt#/media/Plik:Theodore_Roosevelt_by_the_Pach_Bros.jpg ..... str. 2

[3] TNC: Kennedy-Nixon, Pierwsza Debata Prezydencka, 1960, źródło: YT/JFK Library, https://www.youtube.com/watch?v=gbrcRKqLSRw (fair use) ..... str. 2

[4] Richard Nixon, 1971, https://pl.wikipedia.org/wiki/Richard_Nixon#/media/Plik:Nixon_30-0316a.jpg ..... str. 3

[5] Joe Biden i Kamala Harris, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Joe_Biden_and_Kamala_Harris_in_2023#/media/File:P20230526AS-1100.jpg ..... str. 3

[6] Nikki Haley, https://pl.wikipedia.org/wiki/Nikki_Haley#/media/Plik:Nikki_Haley_official_photo.jpg ..... str. 3

[7] Zamieszki pod Kapitolem, 6.01.2021, aut. Tyler Merbler, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2021_storming_of_the_United_States_Capitol_DSC09254-2_(50820534063)_(retouched).jpg (lic. CC Attribution 2.0 Generic) ..... str. 4

[8] Ralph Nader, fot. David Shankbone, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ralph_Nader_3_by_David_Shankbone_edited-1.jpg (lic. CC Attribution 2.5 Generic) ..... str. 5

[9] Robert F. Kennedy, Jr, fot. Gage Skidmore, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Robert_F._Kennedy,_Jr._by_Gage_Skidmore.jpg (lic. CC Attribution-Share Alike 3.0 Unported) ..... str. 6